

PROTOCOLUL DE LA KYOTO LA CONVENTIA-CADRU A NATIUNILOR UNITE ASUPRA SCHIMBARILOR CLIMATICE

Partile la acest protocol,

Fiind parti la **Conventia-cadru a Natiunilor Unite asupra schimbarilor climatice**, denumita in continuare Conventia,

In conformitate cu obiectivul final al Conventiei, astfel cum a fost stabilit in art. 2,

Conform prevederilor Conventiei,

Tinand seama de prevederile art. 3 din Conventie,

Urmarind Mandatul de la Berlin adoptat prin Decizia nr. 1/CP.1 a Conferintei Partilor la Conventie in prima sa sesiune,

au convenit urmatoarele:

Articolul 1

Pentru scopurile acestui protocol, definitiile cuprinse in art. 1 din Conventie vor fi aplicate. In plus:

- 1. Conferinta Partilor** inseamna Conferinta Partilor la Conventie;
- 2. Conventie** inseamna Conventia-cadru a Natiunilor Unite asupra schimbarilor climatice, adoptata la New York la 9 mai 1992;
- 3. Comisia Interguvernamentala pentru Schimbarile Climatice** inseamna Comisia Interguvernamentala pentru Schimbarile Climatice stabilita in anul 1988 de Organizatia Meteorologica Mondiala impreuna cu Programul de Mediu al Natiunilor Unite;
- 4. Protocolul de la Montreal** inseamna Protocolul de la Montreal privind substantele care epuizeaza stratul de ozon, adoptat la Montreal la 16 septembrie 1987, cu toate completarile ulterioare;
- 5. Partile prezente si cu drept de vot** inseamna partile prezente si care au exprimat un vot afirmativ sau negativ;
- 6. Parte** inseamna, in afara de cazul in care contextul indica altceva, parte la acest protocol;
- 7. Parte** inclusa in anexa nr. I inseamna parte inclusa in anexa nr. I la conventie, anexa care poate fi amendata, sau o parte care a facut o notificare conform prevederilor art. 4 paragraful 2g) din conventie.

Articolul 2

1. Fiecare parte inclusa in anexa nr. I, pentru a-si indeplini angajamentele privind limitarea cantitativa si reducerea emisiilor, mentionate in art. 3, si in scopul promovarii unei dezvoltari durabile, va trebui:

a) sa aplice si/sau sa elaboreze politici si masuri in concordanta cu circumstantele sale nationale, cum ar fi:

- (i)** marirea eficientei energetice in sectoarele semnificative ale economiei nationale;
- (ii)** protectia si sporirea mijloacelor de absorbtie si a rezervoarelor de acumulare a gazelor cu efect de sera, care nu sunt reglementate de Protocolul de la Montreal, luand in considerare angajamentele rezultate din acorduri de mediu internationale relevante, promovarea practicilor de gospodarie durabila a padurilor, impadurirea si reimpadurirea;
- (iii)** promovarea unor forme durabile de agricultura in lumina consideratiilor privind schimbarile climatice;
- (iv)** cercetarea, promovarea, valorificarea si folosirea crescanda a formelor noi de energie regenerabila, a tehnologiilor de retinere a bioxidului de carbon si a tehnologiilor noi, avansate, favorabile protectiei mediului;
- (v)** reducerea progresiva sau eliminarea gradata a imperfectiunilor pietei, stimularea fiscala, reducerea de taxe si de subventii in toate sectoarele producatoare de gaze cu efect de sera si care actioneaza, in vederea indeplinirii obiectivelor conventiei, precum si aplicarea instrumentelor de piata;
- (vi)** incurajarea reformelor adecvate in sectoarele semnificative vizate in promovarea politicilor si masurilor care limiteaza si reduc emisiile de gaze cu efect de sera, nereglementate de Protocolul de la Montreal;
- (vii)** masuri de limitare si/sau de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera, nereglementate de Protocolul de la Montreal, in sectorul de transport;
- (viii)** limitarea si/sau reducerea emisiilor de metan prin recuperare si folosire in managementul deseurilor, precum si in producerea, transportul si distributia energiei;

b) sa coopereze cu alte Parti similare pentru marirea eficientei individuale si combinate a politicii si masurilor adoptate in baza acestui articol, in conformitate cu art. 4 paragraful 2e) (i) din Conventie. In acest scop aceste Parti vor lua masuri pentru a-si impartasi experienta si vor schimba informatii asupra politicilor si masurilor adoptate si pentru dezvoltarea mijloacelor de imbunatatire a posibilitatilor de comparare, a

transparentei si eficientei. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va trebui sa ia in considerare la prima sa sesiune sau cat mai repede posibil dupa aceea modalitatile de cooperare, avand in vedere toate informatiile relevante.

2. Partile incluse in anexa nr. I vor continua limitarea sau reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera, nereglementate de Protocolul de la Montreal, provenite din depozitele de combustibil din aviatie si marina, lucrand direct cu Organizatia Internationala a Aviatiei Civile si, respectiv, cu Organizatia Maritima Internationala.

3. Partile incluse in anexa nr. I se vor stradui sa aplice politicile si masurile prevazute in acest articol in asa fel incat sa reduca la minimum efectele adverse, inclusiv efectele adverse ale schimbarilor climatice, efectele asupra comertului international si impactul asupra factorilor sociali, de mediu si economici care ar putea afecta alte Parti, in mod deosebit tarile in curs de dezvoltare care sunt Parti si, in particular, acele tari mentionate la art. 4 paragrafele 8 si 9 din Conventie, avand in vedere art. 3 din aceasta. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol poate actiona in continuare in mod corespunzator pentru promovarea implementarii prevederilor acestui paragraf.

4. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest protocol, daca decide ca ar fi benefic sa coordoneze oricare dintre politicile si masurile prevazute in paragraful 1 a), luand in considerare diferitele circumstante nationale si efectele potentiale, va trebui sa aiba in vedere metode si cai de coordonare a unor astfel de politici si masuri.

Articolul 3

1. Partile incluse in anexa nr. I vor asigura, individual sau in comun, ca totalul emisiilor antropice de gaze cu efect de sera, exprimate in bioxid de carbon echivalent, cuprinse in anexa A, sa nu depaseasca cantitatile atribuite, calculate ca urmare a angajamentelor de limitare cantitativa si de reducere a emisiei, inscrite in anexa B, si in concordanta cu prevederile acestui articol, in scopul reducerii emisiilor globale de astfel de gaze cu cel putin 5% fata de nivelul anului 1990 in perioada de angajare 2008-2012.

2. Fiecare Parte inclusa in anexa nr. I va trebui ca pana in anul 2005 sa faca progrese demonstrabile in indeplinirea obligatiilor ce ii revin din prezentul protocol.

3. Pentru a respecta obligatiile care rezulta din acest articol fiecare Parte inclusa in anexa nr. I va trebui sa evalueze, pentru fiecare perioada la care se refera, schimbarile survenite in stocurile de carbon, ca masura

verificabila a schimbarilor nete in emisiile de gaze cu efect de sera, adica diferenta dintre emisie si retinere ca urmare a activitatilor umane legate de schimbarea folosintei terenurilor si de exploatarile forestiere limitate in impaduriri, reimpaduriri si despaduriri, incepand cu anul 1990. Emisiile de gaze cu efect de sera, evidentiind sursele si retinerile legate de aceste activitati, vor trebui sa fie raportate intr-o maniera transparenta si verificabila si sa fie trecute in revista conform art. 7 si 8.

4. Anterior primei sesiuni a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol, fiecare parte inclusa in anexa nr. I va furniza, pentru examinarea de catre Organul Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica, date care sa permita determinarea nivelului stocurilor de carbon in anul 1990 si o estimare a schimbarilor in stocurile de carbon in anii ulteriori. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va decide, in prima sa sesiune sau cat mai curand posibil dupa aceea, modalitatile, regulile si liniile directoare de aplicat, care sa arate care activitati umane suplimentare ce determina schimbari ale emisiilor de la surse si de absorbtie a gazelor cu efect de sera prin receptoare in soluri agricole, schimbari datorate folosirii pamantului si exploatarilor forestiere, trebuie adaugate la sau scoase din cantitatea atribuita partilor incluse in anexa nr. I, luandu-se in considerare incertitudinile, transparenta in raportare, verificabilitatea, munca metodologica a Comisiei Interguvernamentale pentru Schimbarile Climatice, si orientarile oferite de Organul Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica, in conformitate cu art. 5 si cu deciziile Conferintei partilor. O astfel de decizie va trebui sa se aplice in a doua perioada de obligatii si in urmatoarele perioade de obligatii. Una dintre Parti poate alege aplicarea unei astfel de decizii privind activitatile umane suplimentare care sunt induse in prima perioada de obligatii, avandu-se in vedere ca aceste activitati au inceput sa se desfasoare in anul 1990.

5. Partile incluse in anexa nr. I, care sunt in curs de tranzitie la o economie de piata, cele pentru care anul sau perioada de referinta a fost stabilita ca urmare a Deciziei nr. 9/CP.2 a Conferintei Partilor, adoptata la cea de-a doua sa sesiune, vor folosi acel an sau acea perioada de referinta pentru implemetarea obligatiilor lor in baza acestui articol. Orice alta Parte inclusa in anexa nr. I, care este in curs de tranzitie la o economie de piata si care nu si-a prezentat prima comunicare nationala stipulata la art. 12 din Conventie, poate, de asemenea, sa notifice Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a partilor la acest protocol despre intentia sa de a folosi ca an sau ca perioada de referinta alta decat anul 1990, pentru implementarea obligatiilor sale ce rezulta din aplicarea acestui articol. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va trebui sa decida daca accepta o astfel de notificare.

6. Luand in considerare prevederile art. 4 paragraful 6 din Conventie, in implementarea obligatiilor ce le revin din acest protocol, altele decat cele cuprinse in acest articol, poate fi permis un anumit grad de flexibilitate de catre Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol Partilor incluse in anexa nr. I, care sunt in curs de tranzitie spre o economie de piata.

7. In prima perioada a angajamentului de limitare cantitativa si de reducere a emisiilor, 2008-2012, cantitatea atribuita fiecarei Parti incluse in anexa nr. I va fi egala cu procentul inscris pentru ea in anexa B din totalul emisiilor antropogenice echivalente de bioxid de carbon listate in anexa A pentru 1990 sau in anul ori in perioada de referinta determinata in concordanta cu paragraful 5, multiplicat cu 5. Acele Parti incluse in anexa nr. I, pentru care schimbarile in utilizarea terenurilor si in silvicultura constituie o sursa neta de emisii de gaze cu efect de sera in anul 1990, vor include in anul sau in perioada de referinta 1990 totalul emisiilor antropogenice in echivalent bioxid de carbon provenit din surse minus retinerea prin absorbtie in anul 1990 provenita din schimbarile intervenite in utilizarea terenurilor, in scopul calcularii cantitatilor atribuite pentru ele.

8. Orice Parte inclusa in anexa nr. I poate folosi anul 1995 ca an sau ca perioada de referinta pentru hidrofluorocarburi, perfluorocarburi si hexafluorura de sulf, in scopul efectuarii calculelor la care se face referire in paragraful 7.

9. Angajamentele Partilor incluse in anexa nr. 1 pentru perioadele ulterioare vor trebui stabilite in amendamente la anexa B la acest Protocol, care vor trebui sa fie adoptate in concordanta cu prevederile art. 21 paragraful 7. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va initia luarea in considerare a acestor angajamente cu cel putin 7 ani inainte de sfarsitul primei perioade de obligatie la care se refera paragraful 1.

10. Orice unitati de reducere a emisiilor sau orice parte dintr-o cantitate atribuita, pe care o Parte o achizitioneaza de la alta Parte in concordanta cu prevederile art. 17, trebuie sa fie adaugata la cantitatea atribuita tarii Parte care achizitioneaza.

11. Orice unitati de reducere a emisiilor sau orice parte dintr-o cantitate atribuita, pe care o Parte o transfera altei Parti in concordanta cu prevederile art. 6 sau art. 17 trebuie sa fie extrasa din cantitatea atribuita Partii care transfera.

12. Orice reduceri de emisii care au fost omologate, in care o Parte achizitioneaza de la alta Parte in conformitate cu prevederile art. 12, vor trebui adaugate cantitatii alocate Partii care achizitioneaza.

13. Daca emisiile unei Parti incluse in anexa nr. I in perioada obligatorie sunt mai mici decat cantitatea atribuita in baza acestui articol, aceasta diferenta va fi adaugata, pe baza cererii acelei Parti, cantitatii atribuite acelei Parti in perioadele obligatorii urmatoare.

14. Fiecare Parte inclusa in anexa nr. I se va stradui sa implementeze angajamentele mentionate in paragraful 1 in asa fel incat sa minimizeze impactul social, de mediu si economic la tarile Parti in curs de dezvoltare, in mod particular la cele mentionate in art. 4 paragrafele 8 si 9 din Conventie. In acord cu deciziile semnificative ale Conferintei Partilor privind implementarea acestor paragrafe, Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest protocol va aproba, in prima sa sesiune, actiunile necesare pentru a minimiza efectele negative ale schimbarilor climatice si/sau impactul masurilor de raspuns asupra Partilor la care se face referire in acele paragrafe. Printre problemele ce urmeaza sa fie luate in considerare vor fi stabilirea de finantari, asigurari si transferul de tehnologie.

Articolul 4

1. Oricare dintre Partile incluse in anexa nr. I, care a ajuns la o intelegere privind indeplinirea in comun a obligatiilor ce le revin in baza art. 3, va aprecia daca isi poate onora acele obligatii, daca bioxidul de carbon total echivalent din emisiile de gaze cu efect de sera, enumerate in anexa A, nu depaseste cantitatile atribuite, calculate ca urmare a angajamentelor de limitare cantitativa si de reducere a emisiilor, inscrise in anexa B, si in concordanta cu prevederile art. 3. Nivelul respectiv al emisiei alocat fiecărei Parti la acordul de intelegere trebuie stipulat in aceasta intelegere.

2. La orice acord Partile vor trebui sa notifice secretariatului termenii acordului, data depunerii instrumentelor de ratificare, acceptarea si aprobarea acestui protocol sau stadiul de promovare pana la data respectiva. Secretariatul va trebui la randul sau sa informeze Partile si semnatarii Conventiei despre termenii acordului.

3. Orice astfel de intelegere ramane valabila pe perioada de obligatii specificata in art. 3 paragraful 7.

4. Daca Partile actioneaza in comun, in cadrul sau impreuna cu o organizatie regionala de integrare economica, orice modificare in componenta organizatiei dupa adoptarea acestui Protocol nu va afecta existenta obligatiilor stipulate de acesta. Orice modificare in componenta organizatiei va opera doar pentru scopurile acelor obligatii stipulate in art. 3, care au fost adoptate ulterior acestei modificari.

5. In eventualitatea unui esec al Partilor la o astfel de intelegere, pentru a atinge nivelul total combinat al reducerii emisiilor fiecare Parte la intelegere va trebui sa raspunda pentru nivelul propriu de emisii stipulat in intelegere.

6. Daca Partile actioneaza in comun, in cadrul si impreuna cu o organizatie de integrare economica regionala, care este ea insasi parte la acest protocol, in eventualitatea neindeplinirii nivelului total combinat de reducere a emisiilor, fiecare Stat membru al acelei organizatii de integrare economica regionala, individual si impreuna cu acea organizatie, actionand in concordanta cu prevederile art. 24, va trebui sa raspunda pentru nivelul propriu de emisii care a fost notificat in conformitate cu acest articol.

Articolul 5

1. Fiecare Parte inclusa in anexa nr. 1 va avea, nu mai tarziu de un an inainte de inceputul primei perioade de obligatii, un sistem national pentru estimarea emisiilor antropogenice rezultate din surse sau din retinerea prin absorbtie a tuturor gazelor cu efect de sera, nereglementate de Protocolul de la Montreal. Liniile directoare pentru astfel de sisteme nationale care vor incorpora metodologii specificate in paragraful 2, vor fi decise de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol in prima sa sesiune.

2. Metodologiile pentru estimarea emisiilor rezultate din activitatea umana de la surse si din eliminari prin rezervoare a tuturor gazelor cu efect de sera, nereglementate de Protocolul de la Montreal, vor trebui sa fie cele acceptate de Comisia Interguvernamentala pentru Schimbarile Climatice si agreeate de Conferinta Partilor la cea de-a treia sesiune. Acolo unde nu se utilizeaza astfel de metodologii se vor face modificari corespunzatoare in concordanta cu metodologiile agreeate de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la Protocol in prima sa sesiune. Bazata pe munca, printre altele, a Comisiei Interguvernamentale pentru Schimbarile Climatice si pe sugestiile furnizate de Organul Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica, Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va trece in revista in mod regulat si, daca este cazul, va revizui acele metodologii si modificari luand in considerare in totalitate orice decizii relevante ale Conferintei Partilor. Orice revizuire a metodologiilor sau orice modificari vor trebui sa fie folosite doar in scopul stabilirii legaturii cu obligatiile de conformare prevazute la art. 3, cu respectarea oricarei perioade de obligatii adoptate ulterior acelei modificari.

3. Potentialele de incalzire globala folosite pentru a calcula emisiile antropogenice echivalente de bioxid de carbon provenite de la surse sau

de la eliminarea prin receptoare a gazelor cu efect de sera, listate in anexa A, vor trebui sa fie cele acceptate de Comisia Interguvernamentala pentru Schimbarile Climatice si agreeate dupa aceea de Conferinta Partilor la cea de-a treia sa sesiune. In baza, inter alia, activitatii Comisiei Interguvernamentale pentru Schimbarile Climatice si sugestiilor furnizate de Organul Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va revedea cu regularitate si, daca este oportun, va revizui potentialul de incalzire globala al fiecarui gaz cu efect de sera, luand in considerare orice decizii relevante ale Conferintei Partilor. Orice revizuire a potentialului de incalzire globala va fi pusa in aplicare doar la acele obligatii stipulate in art. 3, cu respectarea oricarei perioade de obligatii adoptate ulterior acelei modificari.

Articolul 6

1. Pentru a-si indeplini obligatiile ce ii revin din art. 3 orice Parte inclusa in anexa nr. I poate transfera catre sau achizitiona de la orice alta Parte unitati de reducere a emisiilor rezultate din proiecte ce au ca scop reducerea emisiilor rezultate din activitatea umana de la surse sau intensificarea absorbtiiilor de gaze cu efect de sera in orice sector al economiei, asigurandu-se ca:

- a)** orice astfel de proiect are aprobarea Partilor implicate;
- b)** orice astfel de proiect are ca scop o reducere a emisiilor de la surse sau cresterea absorbtiiilor, suplimentar fata de ceea ce rezulta din proiectul initial;
- c)** nu se achizitioneaza nici o unitate de reducere a emisiilor, daca nu se respecta obligatiile prevazute la art. 5 si 7; si d) achizitionarea de unitati de reducere a emisiilor va fi suplimentata cu actiuni interne in scopul indeplinirii angajamentelor din art. 3.

2. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol poate, in prima sa sesiune sau cat mai curand posibil dupa aceea, sa elaboreze linii directoare pentru implementarea prevederilor acestui articol, incluzand verificarea si raportarea.

3. O Parte inclusa in anexa nr. I poate autoriza entitati legale sa participe, asumandu-si responsabilitatea, la actiuni legate de generarea, transferul sau achizitia unitatilor de reducere a emisiilor in conformitate cu prevederile acestui articol.

4. Daca o problema de implementare a unei Parti incluse in anexa nr. I, a cererilor la care se face referire in acest articol, este identificata in concordanta cu prevederile relevante ale art. 8, transferarile si achizitiile de unitati de reducere a emisiilor pot continua sa fie facute dupa ce problema a fost identificata, facand astfel posibil ca nici una dintre

aceste unitati sa nu poata fi folosita de vreuna dintre Parti pentru a-si indeplini obligatiile cuprinse in art. 3 pana cand orice problema de conformare va fi rezolvata.

Articolul 7

1. Fiecare Parte inclusa in anexa nr. I va incorpora in inventarul sau anual pentru emisiile rezultate din activitatea umana, provenite de la surse si din retinerea prin absorbtie a gazelor cu efect de sera, necontrolate de Protocolul de la Montreal, prezentate in concordanta cu deciziile relevante ale Conferintei Partilor, informatiile suplimentare necesare pentru scopurile asigurarii conformitatii cu prevederile art. 3, in concordanta cu paragraful 4 de mai jos.

2. Fiecare Parte inclusa in anexa nr. I va incorpora in comunicarea sa nationala, transmisa in conformitate cu art. 12 din Conventie, informatii suplimentare necesare pentru a demonstra conformarea cu angajamentele prezentului Protocol, in conformitate cu paragraful 4.

3. Fiecare Parte inclusa in anexa nr. I va furniza anual informatiile cerute prin paragraful 1, incepand cu primul inventar facut sub auspiciile Conventiei pentru primul an al perioadei de obligatii dupa ce acest Protocol intra in vigoare. Fiecare astfel de Parte va furniza informatiile cerute prin paragraful 2, ca Parte a primei comunicari nationale sub auspiciile Conventiei, dupa ce prezentul Protocol va intra in vigoare si dupa adoptarea liniilor directoare pentru paragraful 4. Frecventa furnizarii ulterioare a informatiilor cerute in acest articol va fi determinata de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol, luandu-se in considerare orice calendar pentru prezentarea comunicarii nationale, decis de Conferinta Partilor.

4. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va adopta in prima sa sesiune si va revizui in mod periodic dupa aceea liniile directoare pentru pregatirea informatiilor cerute de acest articol, luand in considerare liniile directoare pentru pregatirea comunicarii nationale ale Partilor incluse in anexa nr. I, adoptata de Conferinta Partilor. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va decide, de asemenea, anterior primei perioade obligatorii, modalitatile de calcul al cantitatilor atribuite.

Articolul 8

1. Informatiile transmise in baza art. 7 de fiecare Parte inclusa in anexa nr. I vor fi trecute in revista de catre echipe de specialisti, urmarind deciziile relevante ale Conferintei Partilor si in concordanta cu liniile

directoare adoptate in acest scop de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest protocol, in baza paragrafului 4. Informatiile transmise conform art. 7 paragraful 1 de fiecare Parte inclusa in anexa nr. I vor fi trecute in revista in cadrul compilarii anuale si in conformitate cu inventarele emisiilor si cantitatilor atribuite. Suplimentar, informatiile transmise in baza art. 7 paragraful 1 de fiecare Parte inclusa in anexa nr. I vor fi studiate in cadrul analizei comunicarilor.

2. Echipele de experti care examineaza comunicările vor fi coordonate de secretariat si vor fi compuse din experti selectati dintre cei nominalizati de partile la Conventie si, daca este cazul, de organizatiile interguvernamentale, in concordanta cu liniile directoare furnizate in acest scop de Conferinta Partilor.

3. Procesul de trecere in revista va trebui sa prevada o evaluare tehnica completa si comprehensiva a tuturor aspectelor privind implementarea acestui Protocol de catre o Parte. Echipele de experti ce fac trecerea in revista vor pregati un raport Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol, evaluand implementarea angajamentelor partii si identificand problemele potentiale si factorii de influenta, precum si indeplinirea obligatiilor. Astfel de rapoarte vor fi distribuite de secretariat tuturor partilor la conventie. Secretariatul va lista acele probleme de implementare indicate in astfel de rapoarte pentru a fi luate in considerare in viitor de catre Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol.

4. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a partilor la prezentul Protocol va trebui sa adopte la prima sa sesiune si va trebui sa revizuiasca in mod periodic dupa aceea liniile directoare pentru trecerea in revista a implementarii Protocolului de catre echipele de experti, luand in considerare deciziile relevante ale Conferintei Partilor.

5. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol, cu asistenta Organului Auxiliar pentru Implementare si, daca este cazul, a Organului Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica, va lua in considerare:

a) informatiile transmise de parti in baza art. 7 si rapoartele expertilor, care trec in revista comunicările partilor in baza acestui articol; si

b) acele probleme ale implementarii, listate de secretariat in baza paragrafului 3, precum si orice probleme ridicate de Parti.

6. Avand in vedere consideratiile privind informatiile la care se face referire in paragraful 5, Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol va lua decizii in orice probleme pentru implementarea acestuia.

Articolul 9

1. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va revedea periodic protocolul in lumina celei mai bune informatii stiintifice disponibile si a evaluarilor privind schimbarile climatice si impactul acestora, precum si a informatiilor semnificative tehnice, sociale si economice. O asemenea revedere va fi coordonata cu revederi pertinente sub auspiciile Conventiei, in particular cele cerute de art. 4 paragraful 2 d) si de art. 7 paragraful 2 a) din Conventie. In baza acestor revederi Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va lua masurile potrivite.

2. Prima revizuire va avea loc la cea de-a doua sesiune a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol. Viitoarea revizuire se va face la intervale regulate sau convenite.

Articolul 10

Toate Partile, luand in considerare responsabilitatile lor comune, dar diferite, si prioritatile nationale specifice si de dezvoltare regionala, obiectivele si circumstantele, fara introducerea nici unor noi obligatii pentru Partile neincluse in anexa nr. I, dar reafirmand angajamentele existente in art. 4 paragraful 1 din Conventie, si continuand sa avanseze cu implementarea acestor angajamente in vederea atingerii unei dezvoltari durabile, tinand seama de art. 4 paragrafele 3, 5 si 7 din Conventie, vor trebui:

a) sa formuleze acolo unde se justifica si pe cat posibil programe nationale si acolo unde se potriveste programei regionale eficiente din punct de vedere economic, destinata sa imbunatateasca calitatea factorilor de emisie locali, date asupra activitatii si/sau modelelor care reflecta conditiile social-economice ale fiecarei parti pentru pregatirea si reactualizarea periodica a inventarelor nationale de emisii antropice de la surse si diminuarea prin absorbtie a tuturor gazelor cu efect de sera, nereglementate de Protocolul de la Montreal, utilizand metodologii ce vor fi adoptate dupa Conferinta Partilor si in concordanta cu liniile directoare pentru pregatirea comunicarii nationale adoptate de Conferinta Partilor;

b) sa formuleze, sa implementeze, sa publice si sa reactualizeze in mod regulat programe nationale si, acolo unde este oportun, programe regionale continand masuri de minimizare a schimbarilor climatice si masuri pentru a facilita adaptarea adecvata la schimbarile climatice:

(i) astfel de programe s-ar putea referi, printre altele, la sectoarele economice: energie, transport si industrie, dar si la agricultura, silvicultura si gestionarea deseurilor. In plus, adaptarea tehnologiilor si

metodelor de perfectionare a planificarii teritoriului ar putea imbunatati situatia in legatura cu schimbarile climatice; si

(ii) partile incluse in anexa nr. I vor transmite informatii privind actiunile intreprinse in baza acestui Protocol, inclusiv programe nationale in concordanta cu art. 7; si alte Parti vor actiona pentru a include in comunicările lor nationale, daca este cazul, informatii privind programele care contin masuri despre care o Parte crede ca pot sa se refere la schimbarile climatice si la impactul lor, inclusiv masurile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera si de sporire a absorbantilor, formarea unei suprastructuri specifice (personal specializat si institutii) si masuri de adaptare;

c) sa coopereze pentru promovarea unor modalitati efective de dezvoltare, aplicare si difuzare a lor si sa intreprinda toate masurile potrivite pentru promovarea, daca este cazul, transferul sau accesul la tehnologiile eficiente din punct de vedere al protectiei mediului, know-how, practici si procese pertinente pentru schimbarile climatice, in particular pentru tarile in curs de dezvoltare, inclusiv formularea unor politici si programe pentru transferul efectiv al tehnologiilor eficiente de mediu, care sunt proprietate publica sau de domeniu public, si pentru crearea unui mediu propice sectorului privat, in scopul promovarii si dezvoltarii transferului, deci si al accesului la tehnologii eficiente din punct de vedere al protectiei mediului;

d) sa coopereze in domeniul cercetarii stiintifice si tehnice si sa promoveze sustinerea si dezvoltarea sistemelor de observare sistematica si a bazei de date pentru a reduce incertitudinile legate de sistemul climatic, impactul negativ al schimbarilor climatice si consecintele economice si sociale ale diferitelor strategii de raspuns, precum si sa promoveze dezvoltarea si intarirea capacitatilor indigene si a capabilitatii de a participa in cadrul eforturilor internationale si interguvernamentale, programelor si comunicarilor, observatiilor sistematice si de cercetare, luand in considerare art. 5 din Conventie;

e) sa coopereze si sa promoveze la nivel international si, daca este cazul, folosind organismele existente, la dezvoltarea si implementarea unor programe de educatie si instruire, inclusiv la intarirea capacitatii nationale, in particular a capacitatilor umane si institutionale, si la schimbul sau pregatirea personalului care sa pregateasca experti in acest domeniu, in special pentru tarile in curs de dezvoltare, si sa faciliteze la nivel national constientizarea publicului si accesul acestuia la informatia despre schimbarile climatice. Mijloace potrivite trebuie dezvoltate pentru implementarea acestor activitati prin organismele relevante ale Conventiei, luand in considerare art. 6 din Conventie;

f) sa includa in comunicările lor naționale informații despre programe și activități întreprinse în baza acestui articol, în conformitate cu deciziile relevante ale Conferinței Partilor; și

g) sa acorde întreaga considerație în implementarea în art. 4 paragraful 8 din Convenție a angajamentelor cuprinse în acest articol.

Articolul 11

1. În implementarea art. 10 Partile vor lua în considerare prevederile art. 4 paragrafele 4, 5, 7, 8 și 9 din Convenție.

2. În contextul implementării art. 4 paragraful 1 din Convenție în concordanță cu prevederile art. 4 paragraful 3 și ale art. 11 din Convenție și prin capacitatea de operare a mecanismului financiar al entității sau entităților Convenției, țările Parti dezvoltate și alte Parti dezvoltate incluse în anexa nr. II la Convenție vor trebui:

a) sa prevadă resurse financiare noi și suplimentare pentru a acoperi costurile totale ale țărilor parti în curs de dezvoltare în promovarea implementării angajamentelor existente în art. 4 paragraful 1a) din Convenție, care sunt cuprinse în art. 10 lit. a); și

b) sa prevadă, de asemenea, acele resurse financiare, inclusiv pentru transferul de tehnologie, necesare țărilor Parti în curs de dezvoltare în scopul realizării costurilor totale suplimentare pentru promovarea implementării angajamentelor asumate în art. 4 paragraful 1 din Convenție, care sunt cuprinse în art. 10 și care sunt acorduri între o țară Parte în curs de dezvoltare și entitatea sau entitățile internaționale la care se face referire în art. 11 din Convenție, în concordanță cu acel articol.

Implementarea angajamentelor existente va trebui să țină seama de necesitatea circulației adecvate și previzibile a fondurilor și de importanța distribuției corespunzătoare pe țări parti dezvoltate. Liniile directe ale entității sau entităților cu rol în operarea mecanismului financiar al Convenției, inclusiv cele agreate înaintea adoptării prezentului Protocol, se vor aplica *mutatis mutandis* prevederilor acestui paragraf.

3. Țările Parti dezvoltate și alte Parti dezvoltate menționate în anexa nr. II la Convenție pot, de asemenea, furniza și țările Parti în curs de dezvoltare pot profita de resurse financiare pentru implementarea art. 10 prin canale bilaterale, regionale și multilaterale.

Articolul 12

- 1.** Prin prezenta se definește un mecanism de dezvoltare nepoluanta.
- 2.** Scopul acestui mecanism de dezvoltare nepoluanta va fi de asistare a partilor neincluse in anexa nr. 1 in realizarea dezvoltarii durabile, de a contribui la indeplinirea obiectivelor finale ale conventiei si de a acorda asistenta partilor incluse in anexa nr. I in realizarea conformitatii cu angajamentele de limitare cuantificata si de reducere a emisiilor stipulate in art. 3.
- 3.** In legatura cu mecanismul de dezvoltare nepoluanta:
 - a)** Partile neincluse in anexa nr. I vor beneficia de activitatile proiectului, avand ca rezultat certificarea reducerilor de emisii cuantificate; si
 - b)** Partile incluse in anexa nr. I pot folosi reducerile omologate de emisii din acele activitati ale proiectului ce contribuie la conformarea cu o parte a angajamentelor de limitare cantitativa si de reducere a emisiilor sub nivelul prevazut in art. 3, astfel cum au fost determinate de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol.
- 4.** Mecanismul de dezvoltare nepoluanta va trebui sa fie supus autoritatii si conducerii Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol si sa fie supervizat de un comitet executiv al mecanismului de dezvoltare nepoluanta.
- 5.** Reducerile de emisii rezultate din activitatea fiecarui proiect vor fi omologate de entitati operationale desemnate de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol, pe baza de:
 - a)** participare voluntara aprobata de fiecare Parte implicata;
 - b)** beneficii reale, masurabile si pe termen lung, in legatura cu minimizarea efectelor schimbarii climatice; si
 - c)** reduceri ale emisiilor care sunt suplimentare celor care pot surveni in absenta activitatii omologate a proiectului.
- 6.** Mecanismul dezvoltarii nepoluante va ajuta la aranjamentele financiare necesare ale activitatilor omologate ale proiectului.
- 7.** Conferinta Partilor serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va trebui sa elaboreze in prima sa sesiune modalitati si proceduri in scopul asigurarii transparente si eficientei, al justificarii prin bilant independent si al verificarii activitatilor proiectului.
- 8.** Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va trebui sa asigure ca o parte din profitul provenit din activitatile

omologate ale proiectului sa fie folosita pentru acoperirea cheltuielilor administrative, precum si la asistarea tarilor parti in curs de dezvoltare, care sunt in mod particular vulnerabile la efectele negative ale schimbarilor climatice, pentru realizarea costurilor adaptarii.

9. Participarea in cadrul mecanismului dezvoltarii nepoluante incluse in activitatile mentionate in paragraful 3 a) si in achizitia de reduceri omologate ale emisiilor poate implica entitatile private si/sau publice, urmand sa constituie subiectul oricarui ghid metodologic ce poate fi prevazut de catre comitetul executiv al mecanismului dezvoltarii nepoluante.

10. Reducerile omologate de emisii obtinute in perioada incepand cu anul 2000 si pana la inceputul primei perioade de obligatii pot fi luate in considerare in realizarea angajamentelor in prima perioada de obligatii.

Articolul 13

1. Conferinta Partilor, organul suprem al Conventiei, va trebui sa serveasca drept reuniune a Partilor la acest Protocol.

2. Partile la Conventie care nu sunt Parti la prezentul Protocol pot participa ca observatori la dezbaterile oricarei sesiuni a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol. Atunci cand Conferinta Partilor serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol deciziile luate sub auspiciile acestuia trebuie sa fie luate doar de cei care sunt Parti la Protocol.

3. Cand Conferinta Partilor serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol orice membru al Biroului Conferintei Partilor reprezentand o parte la Conventie, dar, la acea vreme, nereprezentand o parte la Protocol, va fi inlocuit de un membru suplimentar ales de si dintre Partile la Protocol.

4. Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol va trebui sa aiba in vedere revizuirea periodica a implementarii acestuia si sa ia in timpul mandatului sau deciziile necesare pentru promovarea implementarii efective. Ea isi va indeplini functiile asumate la prezentul Protocol si va trebui:

a) sa evalueze, pe baza tuturor informatiilor disponibile ce i s-au pus la dispozitie in concordanta cu prevederile prezentului Protocol, implementarea acestuia de catre Parti, efectele globale ale masurilor adoptate in urma acestui Protocol, in particular efectele de mediu, economice si sociale, precum si impactul lor cumulativ si masura in care s-a progresat in realizarea obiectivului Conventiei;

b) sa examineze in mod periodic obligatiile Partilor la acest Protocol, acordand intreaga atentie oricarei treceri in revista cerute de art. 4 paragraful 2 d) si de art. 7 paragraful 2 din Conventie, in lumina obiectivului Conventiei, experientei obtinute in implementarea sa si evolutiei cunostintelor stiintifice si tehnologice, si, in consecinta, sa considere si sa adopte rapoarte periodice privind implementarea acestui Protocol;

c) sa promoveze si sa faciliteze schimbul de informatii privind masurile adoptate de Parti cu privire la schimbarile climatice si la efectele acestora, luand in considerare diferitele circumstante, responsabilitati si capacitati ale partilor si, respectiv, obligatiile ce le revin din prezentul Protocol;

d) sa faciliteze, la cererea a doua sau mai multe Parti, coordonarea masurilor adoptate de catre acestea cu privire la schimbarile climatice si efectele acestora, luand in considerare diferitele circumstante, responsabilitati si capacitati ale partilor si, respectiv, obligatiile ce le revin din acest Protocol;

e) sa promoveze si sa ghideze, in concordanta cu obiectivul Conventiei si cu prevederile prezentului Protocol, luand in totalitate in considerare deciziile relevante ale Conferintei Partilor, dezvoltarea si perfectionarea periodica a metodologiilor comparabile pentru implementarea efectiva a protocolului, care sa fie agreate de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la Protocol;

f) sa formuleze recomandari pentru orice chestiune necesara in vederea implementarii acestui Protocol;

g) sa caute sa mobilizeze resurse financiare suplimentare in concordanta cu art. 11 paragraful 2;

h) sa stabileasca acele organe auxiliare care sunt necesare pentru implementarea acestui Protocol;

i) sa caute si sa utilizeze, daca este potrivit, serviciile, cooperarea si informarea, furnizate de organizatii internationale competente si de comisiile interguvernamentale si neguvernamentale; si

j) sa exercite acele alte functiuni care pot fi cerute pentru implementarea acestui Protocol si sa ia in considerare orice sarcina rezultand dintr-o decizie a Conferintei Partilor.

5. Regulile de procedura ale Conferintei Partilor si procedurile financiare ale Conventiei trebuie aplicate mutatis mutandis in cadrul acestui

protocol, exceptie facand cele decise prin consens de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol.

6. Prima sesiune a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va fi convocata de secretariat cu ocazia primei sesiuni a Conferintei Partilor care este programata dupa data intrarii in vigoare a acestuia. Sesiunile ordinare ulterioare ale Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol se vor tine in fiecare an si simultan cu sesiunile ordinare ale Conferintei Partilor, mai putin cele decise de Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul protocol.

7. Sesiunile extraordinare ale Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul protocol vor fi tinute ori de cate ori se considera necesar de catre aceasta sau la cererea scrisa a uneia dintre Parti, specificand ca timp de 6 luni de cand secretariatul a comunicat solicitarea catre parti aceasta este sprijinita de cel putin o treime din numarul lor.

8. Organizatia Natiunilor Unite, agentiile sale specializate si Agentia Internationala pentru Energie Atomica, precum si orice Stat membru de acum incolo sau observatori care nu sunt Parti la Conventie pot fi reprezentati la sesiunile Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol ca observatori. Orice organizatie sau agentie, nationala sau internationala, guvernamentala sau neguvernamentala, care este calificata in problemele acoperite de acest Protocol si care a informat secretariatul despre intentia sa de a fi reprezentata ca observator la o sesiune a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol, poate sa fie admisa doar cu acordul a cel putin o treime din numarul de voturi al partilor. Admiterea si participarea observatorilor trebuie sa se supuna regulilor de procedura, astfel cum este specificat in paragraful 5 de mai sus.

Articolul 14

1. Secretariatul stabilit prin art. 8 din Conventie va functiona ca secretariat al acestui Protocol.

2. Paragraful 2 al art. 8 din Conventie, privind functiile secretariatului, si paragraful 3 al art. 8 din Conventie, privind aranjamentele facute pentru functionarea secretariatului, trebuie aplicate mutatis mutandis in prezentul Protocol. In plus secretariatul trebuie sa isi exercite functiile asumate in Protocol.

Articolul 15

1. Organul Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica si Organul Auxiliar pentru Implementare, stabilite prin art. 9 si 10 din Conventie, vor servi ca organ auxiliar pentru consultanta stiintifica si tehnologica si, respectiv, ca organ auxiliar pentru implementarea acestui protocol. Prevederile in legatura cu functionarea acestor doua organe in cadrul Conventiei trebuie aplicate mutatis mutandis in acest Protocol. Sesiunile reuniunilor organului auxiliar pentru implementarea prezentului Protocol coincid cu reuniunile Organului Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica si cele ale organului auxiliar pentru implementarea acestui protocol coincid cu reuniunile Organului Auxiliar pentru Consultanta Stiintifica si Tehnologica si, respectiv, ale Organului Auxiliar pentru Implementare ale Conventiei.

2. Partile la Conventie, care nu sunt Parti la prezentul Protocol, pot participa ca observatori la dezbaterile oricarei sesiuni a organelor auxiliare. Atunci cand organele auxiliare servesc ca organe auxiliare pentru acest Protocol deciziile cuprinse in acesta trebuie luate numai de cei care sunt parti la Protocol.

3. Atunci cand organele auxiliare stabilite prin art. 9 si 10 din Conventie isi exercita functiile cu privire la problemele referitoare la acest Protocol, orice membru al Biroului acestor organe auxiliare reprezentand o Parte la Conventie, dar la acea vreme nefiind parte la protocol, va fi inlocuit de un membru suplimentar ales de si dintre Partile la acesta.

Articolul 16

Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va lua in considerare, cat mai curand posibil, aplicarea acestuia si va modifica, daca este cazul, procesul consultativ multilateral la care se face referire in art. 13 din Conventie, in lumina oricaror decizii relevante care pot fi luate de Conferinta Partilor. Orice proces consultativ multilateral care poate fi aplicat prezentului Protocol trebuie aplicat fara sa prejudicieze procedurile si mecanismele stabilite in concordanta cu art. 18.

Articolul 17

Conferinta Partilor va defini principiile relevante, modalitatile, regulile si liniile directe, in special pentru verificarea, raportarea si contabilizarea comercializarii emisiilor. Partile incluse in anexa B pot participa la comercializarea emisiilor pentru scopurile indeplinirii angajamentelor in baza art. 33 din Conventie. Orice asemenea

comercializare va fi suplimentara actiunilor interne care au ca scop indeplinirea angajamentelor de limitare cantitativa si de reducere a emisiilor in baza acestui articol.

Articolul 18

Conferinta Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol va aproba in prima sa sesiune mecanisme si proceduri potrivite si efective pentru a determina si a se adresa cazurilor de neconformare la prevederile prezentului Protocol, inclusiv prin intocmirea unei liste indicatoare de consecinte, tinandu-se seama de cauza, tipul, gradul si frecventa neconformarii. Orice proceduri si mecanisme aprobate in baza prezentului articol, care ar putea genera consecinte, vor fi adoptate pe calea unui amendament la prezentul Protocol.

Articolul 19

Prevederile art. 14 din Conventie privind rezolvarea disputelor trebuie aplicate mutatis mutandis la prezentul Protocol.

Articolul 20

- 1.** Orice Parte poate propune amendamente la prezentul Protocol.
- 2.** Amendamentele la prezentul Protocol vor fi adoptate la orice sesiune ordinara a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la acest Protocol. Textul oricarui amendament propus la acest Protocol va fi comunicat Partilor de catre secretariat cu cel putin 6 luni inaintea reuniunii pentru care a fost propus spre adoptare. Secretariatul va comunica, de asemenea, textul oricaror amendamente propuse Partilor si semnatarilor Conventiei si, spre informare, depozitarului.
- 3.** Partile vor face orice efort pentru a ajunge la o intelegere prin consens referitoare la orice amendament propus la prezentul Protocol. Daca au fost epuizate toate eforturile pentru realizarea consensului si daca nu s-a ajuns la o intelegere, amendamentul va trebui adoptat cu o majoritate de cel putin trei patrimi din totalul voturilor Partilor prezente si cu drept de vot care participa la reuniune. Amendamentul adoptat va fi comunicat de secretariat depozitarului, care il va transmite tuturor Partilor pentru acceptare.
- 4.** Instrumentele de acceptare in legatura cu un amendament vor trebui sa fie depuse la depozitar. Un amendament adoptat in concordanta cu paragraful 3 de mai sus trebuie sa intre in vigoare, pentru acele Parti care l-au acceptat, in termen de 90 de zile de la data inregistrarii la

depozitar a unui instrument de acceptare de catre cel putin trei patrimi din numarul partilor la prezentul Protocol.

5. Amendamentul va intra in vigoare pentru orice alta Parte in termen de 90 de zile de la data la care acea parte depune la depozitar instrumentele sale de acceptare a amendamentului mentionat.

Articolul 21

1. Anexele la prezentul Protocol fac parte integranta din acesta si, cu exceptia cazurilor in care este in mod expres mentionat, o referire la acest Protocol constituie in acelasi timp o referire la orice anexa. Orice anexa adoptata dupa intrarea in vigoare a acestui Protocol va fi limitata la liste, forme si la orice alte materiale de natura descriptiva, care au caracter stiintific, tehnic, procedural sau administrativ.

2. Orice Parte poate face propuneri pentru o anexa la prezentul Protocol si poate propune amendamente la anexele la acesta.

3. Anexele la prezentul Protocol si amendamentele la anexele la acesta trebuie adoptate intr-o sedinta ordinara a Conferintei Partilor ce serveste ca reuniune a Partilor la prezentul Protocol. Textul oricarei anexe propuse sau al amendamentului la o anexa trebuie comunicat Partilor de catre secretariat cu cel putin 6 luni inaintea intalnirii la care a fost propus spre adoptare. Secretariatul trebuie, de asemenea, sa comunice textul oricarei anexe propuse sau al amendamentului la o anexa Partilor si semnatarilor la Conventie si, spre informare, depozitarului.

4. Partile vor trebui sa depuna toate eforturile pentru a ajunge la consens in ceea ce priveste orice anexa propusa sau amendament la o anexa. Daca toate eforturile pentru realizarea consensului au fost epuizate si nu s-a ajuns la o intelegere, anexa sau amendamentul la anexa va fi adoptat, ca ultima modalitate, cu o majoritate de trei patrimi din numarul voturilor Partilor prezente la intalnire si cu drept de vot. Anexa sau amendamentul la anexa adoptat va fi comunicat depozitarului de catre secretariat, care il va transmite tuturor Partilor pentru a obtine acceptul acestora.

5. O anexa sau un amendament la o anexa, alta decat anexa A sau B, care a fost adoptat in concordanta cu paragrafele 3 si 4 de mai sus, va intra in vigoare pentru toate Partile la prezentul Protocol in termen de 6 luni de la data comunicarii de catre depozitar acelor parti spre adoptare sau amendare a anexe, cu exceptia acelor Parti care au notificat depozitarului, in scris, in acea perioada, neacceptarea anexe sau amendamentului la anexa. Anexa sau amendamentul la anexa va intra in vigoare pentru partile care isi retrag notificarea de neacceptare in

termen de 90 de zile de la data la care retractarea acestei notificari a fost primita de catre depozitar.

6. Daca adoptarea unei anexe sau a unui amendament la o anexa implica un amendament la prezentul Protocol, acea anexa sau amendament la anexa nu va intra in vigoare pana cand amendamentul respectiv la prezentul Protocol nu intra in vigoare.

7. Amendamentele la anexele A si B la prezentul Protocol trebuie sa fie adoptate si sa intre in vigoare in concordanta cu procedura prezentata in art. 20, care prevede ca orice amendamente la anexa B trebuie sa fie adoptate doar prin acordul scris al partii implicate.

Articolul 22

1. Fiecare Parte va avea dreptul la un vot, cu exceptia prevederilor paragrafului 2 de mai jos.

2. Organizatiile regionale de integrare economica, in masura competentei lor, trebuie sa isi exercite dreptul la vot cu un numar de voturi egal cu numarul Statelor membre care sunt Parti la prezentul protocol. O astfel de organizatie nu trebuie sa isi exercite dreptul la vot daca vreunul dintre Statele membre isi exercita acest drept si viceversa.

Articolul 23

Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite va trebui sa fie depozitarul prezentului Protocol.

Articolul 24

1. Prezentul protocol va fi deschis spre semnare si va fi supus ratificarii, acceptarii sau aprobarii statelor si organizatiilor regionale de integrare economica, care sunt Parti la Conventie. El va trebui sa fie deschis spre semnare la sediul Organizatiei Natiunilor Unite din New York de la 16 martie 1998 pana la 15 martie 1999. Prezentul Protocol va fi deschis pentru aderare incepand cu a doua zi de la data inchiderii semnarii. Instrumentele de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare vor fi depuse la depozitar.

2. Orice organizatie regionala de integrare economica care devine parte la prezentul Protocol, in care nici un membru component nu este Parte, va trebui sa se supuna tuturor obligatiilor cuprinse in prezentul Protocol. In cazul unor astfel de organizatii, daca unul sau mai multe State membre sunt Parti la Protocol, organizatia si Statele membre trebuie sa decida

responsabilitatile ce le revin pentru indeplinirea obligatiilor cuprinse in prezentul Protocol. In acest caz organizatia si Statele sale membre nu sunt indreptatite sa isi exercite concomitent drepturile ce le revin din prezentul Protocol.

3. In instrumentele lor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare organizatiile regionale de integrare economica trebuie sa declare limitele de competenta in acord cu principiile ce guverneaza acest Protocol. Aceste organizatii vor trebui, de asemenea, sa informeze depozitarul, care va informa pe rand Partile cu privire la orice modificare substantiala in limita competentei lor.

Articolul 25

1. Prezentul Protocol intra in vigoare in a 90-a zi dupa data la care nu mai putin de 55 de Parti la Conventie, incorporand si Partile incluse in anexa nr. I care reprezinta in total cel putin 55% din emisiile totale de bioxid de carbon pentru anul 1990 ale Partilor incluse in anexa nr. I, si-au depus instrumentele de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

2. Pentru scopurile acestui articol emisiile totale de bioxid de carbon pentru anul 1990 ale Partilor incluse in anexa nr. I inseamna cantitatea comunicata la sau dupa data adoptarii prezentului Protocol de catre Partile incluse in anexa nr. I la primele lor comunicari nationale, in conformitate cu art. 12 din Conventie.

3. Pentru fiecare stat sau organizatie regionala de integrare economica ce ratifica, adera sau aproba prezentul Protocol sau care adera de aici incolo dupa ce conditiile stipulate in paragraful 1 de mai sus pentru intrarea in vigoare au fost indeplinite prezentul Protocol intra in vigoare in a 90-a zi dupa data depunerii instrumentelor sale de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

4. Pentru scopurile prezentului articol nici un instrument depus de o organizatie regionala de integrare economica nu trebuie sa fie considerat ca suplimentar fata de cele depuse de Statele membre ale organizatiei.

Articolul 26

Nu se admit rezerve la prezentul Protocol.

Articolul 27

- 1.** Oricand, dupa 3 ani de la data la care prezentul Protocol a intrat in vigoare pentru o Parte, acea Parte poate sa se retraga din acesta, adresand o notificare scrisa depozitarului.
- 2.** Orice astfel de retragere va trebui sa aiba efect dupa expirarea unui an de la data inregistrarii de catre depozitar a notificarii retragerii sau mai tarziu, la data specificata in notificarea de retragere.
- 3.** Orice Parte care se retrage din Conventie trebuie considerata, de asemenea, ca fiind retrasa si din prezentul Protocol.

Articolul 28

Originalul acestui Protocol, al carui text in limbile araba, chineza, engleza, franceza, rusa si spaniola este in egala masura autentic, trebuie depus la secretarul general al Natiunilor Unite.

Adoptat la Kyoto la 11 decembrie 1997.

Ca marturie, subsemnatii, fiind pe deplin autorizati, au semnat prezentul Protocol la datele indicate.

ANEXA A:

Gaze cu efect de sera:

Dioxid de carbon (CO₂)
Metan (CH₄)
Peroxid de azot (N₂O)
Hidrofluorocarburi (HFC_s)
Perfluorocarburi (PFC_s)
Hexafluorura de sulf (SF₆)

Sectoare/categoriile de surse

Energie:

Arderea combustibililor
Industria energetică
Industria producătoare și construcții
Transport
Alte sectoare
Altele
Emisii fugitive de la combustibili
Combustibili solizi
Petrol și gaze naturale
Altele

Procese industriale:

Produse minerale
Industria chimică
Producția metalelor
Alte producții
Producția de halocarburi și hexafluorura de sulf
Consumul de halocarburi și hexafluorura de sulf
Altele

Solvenți și alte produse

Agricultura

Fermentație enterică
Gestionarea îngrășămintelor naturale
Cultivarea orezului
Soluri agricole
Arderea savanelor
Arderea reziduurilor agricole în câmp
Altele

Deseuri:

Depozitarea deșeurilor solide în teren
Manipularea apei uzate
Incinerarea deșeurilor
Altele

ANEXA B:

Statul parte	Angajament de limitare cantitativa sau de reducere (procentaj fata de anul sau perioada de referinta)
Australia	108
Austria	92
Belgia	92
Bulgaria*)	92
Canada	94
Croatia*)	95
Republica Ceha*)	92
Danemarca	92
Estonia*)	92
Comunitatea Europeana	92
Finlanda	92
Franta	92
Germania	92
Grecia	92
Ungaria*)	94
Islanda	110
Irlanda	92
Italia	92
Japonia	94
Letonia*)	92
Liechtenstein	92
Lituania*)	92
Luxemburg	92
Monaco	92
Olanda	92
Noua Zeelanda	100
Norvegia	101
Polonia*)	94
Portugalia	92
Romania*)	92
Federatia Rusa*)	100
Slovacia*)	92

Slovenia*)	92
Spania	92
Suedia	92
Elvetia	92
Ucraina*)	100
Regatul Unit al Marii Britanii si Irlandei de Nord	92
Statele Unite ale Americii	93

*) Tara in curs de tranzitie spre o economie de piata.